

Från avveckling till utveckling: Sveriges första digitala sjukhusbibliotek

Helena Vallo Hult och Anna Wilner

Inledning

NU-sjukvården är en av sjukhusgrupperna i Västra Götalandsregionen. NU står för initialerna i de två stora sjukhusen, Norra Älvsborgs länssjukhus (NÄL) och Uddevalla sjukhus. I NU-sjukvården arbetar ca 5500 personer inom olika yrkeskategorier. Biblioteket har lokaler på båda sjukhusen och personalen pendlar mellan dessa. Innan omvandlingen bestod personalen av bibliotekschef och sju bibliotekarier och gav service till personal, patienter och allmänhet.

Den 17 januari 2013 beslutades att biblioteket skulle övergå till ett elektroniskt bibliotek för NU-sjukvårdens personal. I praktiken var det två beslut i ett: (1) bibliotekets målgrupper begränsades till att omfatta endast NU-sjukvårdens personal, och bibliotekets inriktning ändrades till att bli enbart ett medicinskt bibliotek, och (2) den litteratur vi skulle ha kvar skulle byta format och vara helt elektronisk. Till grund för beslutet låg också att på sikt minska personalen till ett fåtal informationsspecialister och att frigöra lokaler.

Syfte, problemformulering och metod

Hur omvandlar man ett sjukhusbibliotek till att bli ett renodlat digitalt bibliotek, utan fysiska böcker? Vårt syfte är att beskriva förändringsarbetet både utifrån de känslor och reaktioner som uppstod samt den tekniska utmaningen:

- Hur reagerade personal och användare på förändringen?
- Vilka tekniska och praktiska problem och utmaningar uppstod?

De metoder vi har använt oss av är egen observation, workshop i personalgruppen, benchmarking/studiebesök, litteraturstudie med fokus på forskning om digitala bibliotek, e-böcker och surfplattor samt teoretiska modeller kring förändring. Vi avslutar med

diskussion och analys av våra resultat, där vi även reflekterar över bibliotekariens roll och kompetens i framtiden. Övergången från tryckt till digitalt är en utveckling som berör alla bibliotek och vi hoppas att våra erfarenheter kan vara till stöd och nytta för andra i detta arbete.

Tidigare forskning

Studier och statistik visar att e-boksläsning och läsning på surfplatta ökar. Detta har samband med ökad tillgång till mobil teknik. I Sverige har surfplattan slagit igenom stort det senaste året, och är nu det vanligaste sättet man läser e-böcker på (Bergström & Höglund 2013, Findahl 2014, Zickuhr & Rainie 2014). Även tillgången till elektronisk litteratur ökar, och medicin är ett av de områden som ligger långt fram (Tenopir et al. 2011). Det är en tydlig trend att en större del av bibliotekens mediebudget går till e-resurser. På forskningsbibliotek är förhållandet 90 % digitalt, många har som policy att prioritera inköp av e-bok före den tryckta boken och det finns en stark användarstyrning av förvärv och urval genom PDA, Patron Driven Acquisition (Kungliga biblioteket 2013, Söderlind & Elf 2014, Wallén 2014).

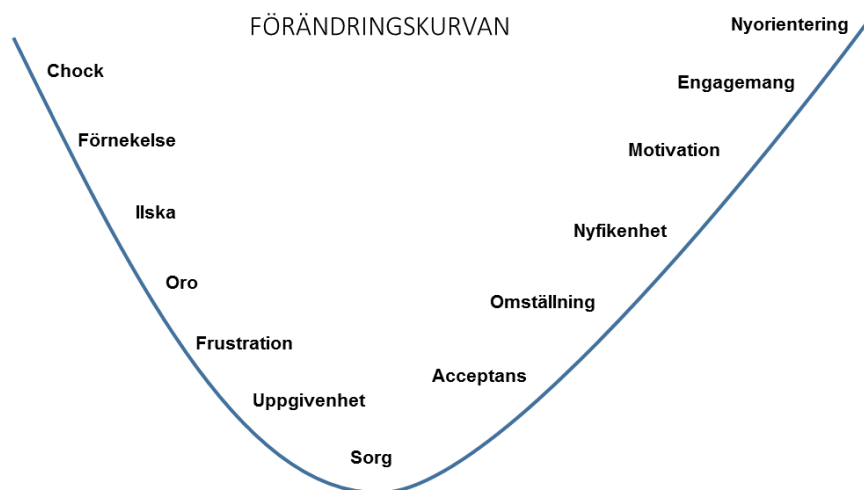
Samtidigt som många är positiva till att allt mer blir tillgängligt digitalt, visar studier av attityder och användning av e-böcker att många fortfarande föredrar att läsa en tryckt bok framför en e-bok. Definitionen av e-boken som en digital version av den tryckta boken kan vara en anledning till detta. Det finns en tendens att e-boken och den tryckta boken ställs mot varandra, samtidigt som de av användarna anses ha olika fördelar och används för olika typer av läsning (Bergström & Höglund 2013, Borg 2011, Kulturskottet 2013, Kungliga biblioteket 2013, Maceviciute et al. 2014). Även inom forskningen finns det olika ståndpunkter. En del menar att läsoplevelsen blir sämre, länkar distraherar och gör läsningen splittrad och fragmentiserad och studier har visat att det kan vara svårare att ta till sig och minnas längre texter och komplexa resonemang via läsning på skärm (Jabr 2013, Tobin 2014). Andra pekar på att våra inlärnings- och lässtrategier sannolikt kommer anpassa sig till det nya formatet, och ser att möjligheten att länka vidare och koppla samman läsare via sociala medier snarare ger en fördjupad läsoplevelse (Benedetto et al. 2013, Borg 2013, Sherman 2013). En viktig aspekt för att öka intresset och användningen av e-böcker är utbildning. När användarna, oavsett nivå på IT-kompetens, får undervisning och information om hur e-boken fungerar blir antalet e-boksläsare större (Abell & Garrett-Wright 2014).

IT-mognaden hos en person eller organisation har stor betydelse för attityder och användning av digitala tjänster och resurser. Tittar man internationellt är den mobila tekniken väl etablerad i vården. Surfplattor och smarta telefoner ger snabb och enkel tillgång till aktuell information och används för medicinsk informationssökning vid utbildning och egen kompetensutveckling, som beslutsunderlag i vårdsituationen (*point of care*), och för att hålla sig uppdaterad inom sitt område (Boruff & Storie 2014, Luo et al. 2013). En ny svensk studie inom omvårdnad visar att användning av mobil teknik bidrar till ökad patientsäkerhet och vårdkvalitet genom att ge snabb tillgång till aktuell information, och även används som praktiskt verktyg av personalen för att ta

anteckningar, planera sitt arbete och spara tid, men att tekniken trots det fortfarande sällan används i vården i Sverige (Dent et al. 2014).

I synnerhet vid införandet av nya tekniska lösningar är det viktigt att förstå att individer och organisationer reagerar och tar till sig ny teknik i olika takt. *Innovationskurvan* (Rogers 1995) delar in användare i olika kategorier. Snabbast att ta till sig ny teknik är de allmänt nyfikna och intresserade som inte har så mycket att förlora på att pröva något nytt (*Innovators* 2,5 %). Därefter följer ofta informella ledare som tar till sig det nya om de ser att det finns fördelar (*Early Adopters* 13,5 %). Majoriteten följer sedan de informella ledarna (*Early Majority* 34 % och *Late Majority* 34 %). Sist kvar blir en liten grupp (*Laggards* 16 %) som motvilligt, eller kanske aldrig, börjar använda den nya tekniken. *Gartner Hype Cykle* (Gartner Inc. 2014) beskriver införandet av ny teknik som en process i fem steg: Efter lanseringen av ny teknik kommer en peak av uppblåsta förväntningar, som, när de inte infrias, övergår i besvikelse då vissa helt överger den nya tekniken. Därefter sänks förväntningarna och blir mer realistiska samtidigt som tekniken mognar för att slutligen börja användas när de realistiska fördelarna blivit allmänt uppenbara.

Förändringskurvan (Cullberg & Lundin 2010) används ofta som modell vid organisationsförändringar för att beskriva och förstå reaktioner hos sig själv, kollegor och omvärld. Medarbetare som behöver anpassa sig till förändring tenderar att följa ett bestämt utvecklingsmönster, i synnerhet om förändringen är stor, kommer utifrån och får negativa konsekvenser. Känslor och beteenden vid förändring liknar krisreaktioner: chock och förnekelse vänds till motstånd, följt av bearbetning och slutligen nyorientering.

Drivningsfasen: olika reaktioner i förändringar (fritt efter Nordisk kommunikation 2014).

Resultat

I resultatdelen redogör vi först för den känslomässiga aspekten, med utgångspunkt i förändringskurvans olika faser, därefter de tekniska och praktiska utmaningar och problem som förändringen har medfört.

Hur reagerade personal och användare på förändringen?

Våren – förnekelse, ilska, apati, oro och sorg

Beslutet att lägga ner det fysiska biblioteket väckte mycket åsikter och känslor hos NU-sjukvårdens personal, patienter och omvärld. Tiden direkt efter beslutet präglades av starka negativa reaktioner och stor oro och osäkerhet. För oss i bibliotekspersonalen blandades chock med ilska och sorg. Många av oss kände att ledningen inte uppskattade vårt arbete och vi tyckte synd om patienterna. Ilska riktades mot chefen för beslutet. Beslutet kändes orealistiskt, det finns ingen möjlighet att byta format på vår litteratur under denna korta tidsperiod. Några av oss tyckte att det skulle bli en spännande utmaning. En del av oss blev rädda att mista jobbet. Samtidigt stod vi inför naturliga pensionsavgångar vilket gjorde att uppsägningar inte blev aktuella. Under våren fick ta emot många beklaganden från sjukhusens personal. Vi var glada över ett stort stöd och support, men blev förvånade och frustrerade över att de lämnade sina klagomål till oss för vi var ju inte ansvariga för beslutet och kunde inte heller påverka det. Vi uppmanade dem att lämna sina synpunkter till ledningen. Det var en tråkig aspekt av att två beslut samlades i ett. Att vara positiv att bygga upp ett digitalt bibliotek är inte detsamma som att vara för att patientservicen försvann. Ännu idag är det denna del av beslutet som svider mest - att inte kunna ge någon service till patienterna.

Sommaren – en viktig vändpunkt

Under sommaren arbetade vi med att formulera vision och mål för det nya biblioteket, som vi också kopplade till NU-sjukvårdens gemensamma målbild. Vi hade en workshop i på temat *Gör vi rätt saker på rätt sätt?* där vi inventerade våra arbetsuppgifter och prioriterade och rannsokade nyttan för var och en. Vad jobbar vi med och varför gör vi det? Vad är viktigast att satsa på? Har vi kunskap att utföra de prioriterade arbetsuppgifterna eller behöver vi kompetensutveckla oss? Det var nyttigt och utmanande att ifrågasätta sin egen funktion och vår verksamhet. Samtidigt var det inspirerande och gav oss en rejäl och behövlig dos självförtroende att få en samlad bild av vår gemensamma kompetens. Efter att ha fokuserat inåt, på våra arbetsuppgifter och rutiner, lyfte vi blicken genom att koppla bibliotekets verksamhet till NU-sjukvårdens övergripande mål och vision. Vi hade inte fått något tydligt uppdrag eller mål från sjukhusledningen så för vår egen skull behövde vi bestämma en riktning utifrån beslutet och den information vi fått. Resultatet sammanfattade vi i en värdegrund, både för vår vision för biblioteket och hur vi förhåller oss i gruppen. Utifrån detta formulerade vi fyra profiler med arbetsinnehåll som vi hade som utgångspunkt för vårt fortsatta arbete. Även om det fortfarande fanns kvar känslor av frustration, ilska och sorg mot själva beslutet, var gruppen enad och vi kände oss motiverade och engagerade att fokusera framåt. Vi kunde se det positiva med det nya och hade många idéer om vad vi ville uppnå.

Hösten – vi är tillbaka!

Under hösten kände vi mer tillförsikt. Nu hade vi hunnit sätta oss in i e-boksfrågan och lära oss mer om surfplattor, och kände allt mer hur mycket spännande utveckling det fanns i denna fråga. Överlag minskade de negativa reaktionerna under hösten och vi var ute på flera avdelningsmöten där vår information om e-böcker uppskattades. En stor del av vårt arbete kom att handla om att kommunicera ut att vi fortfarande fanns kvar och

fortfarande gav samma service för personalen gällande deras kompetensförsörjning inom yrket.

Till vår nya profil och inriktning hade vi skapat en logotyp som vi förde fram ordentligt under en större marknadsföringskampanj, bland annat genom att trycka den på färgglada t-shirtar. Denna kampanj hade ledorden *Vi är tillbaka* och vi valde att inte specifikt fokusera på e-böckerna utan istället visa på alla våra resurser och tjänster. Vi var överlag nöjda med genomslaget, de flesta som uppmärksammade oss var nyfikna, positiva och intresserade av vad vi visade upp. NU-sjukvårdens kommunikatörer skrev också ett pressmeddelande om att vi är Sveriges första digitala sjukhusbibliotek. I slutet av hösten hade vi fått en del e-bokpaket och satsade på en ny kampanj med fokus just på e-böcker. Denna gång hade vi temat *Gammalt möter nytt* och byggde upp en gammal kafémiljö där vi med modern teknik visade hur man läser e-böcker på plattor. När vi hade verktyg för att visa personalen hur e-böcker såg ut och fungerade, märkte vi att reaktionerna blev mer positiva. Det blev konkret och många fick en aha-upplevelse när vi visade funktioner som att söka, stryka under, kommentera i texten, ändra textstorlek och kontrast med mera. Flera i personalen som varit negativa ställde sig nu positiva till utvecklingen med digitala resurser och e-böcker.

Redan tidigt under hösten arbetade vår chef för att få in oss på agendan för ett av ledningens möten. Vi tog fram en presentation om vår verksamhet och våra visioner om det digitala biblioteket, men då detta dröjde valde vi att istället göra ett bildspel som vi satte ut i ledningens fikarum. Under denna period samlade vi även inspiration till hur våra lokaler skulle se ut. En av oss gjorde ett studiebesök på BiblioTech, världens första helt elektroniska folkbibliotek. Stadsbiblioteket i Malmö har ett e-bokslabb som vi också har besökt och inspirerats av. Vi träffade en inredningsarkitekt som gav oss tips och inspiration, både vad gäller funktion, färg och formspråk i rummet. Utifrån våra intryck skapade vi en moodboard för att visualisera våra idéer och vilken känsla vi ville uppnå.

Vilka tekniska och praktiska problem och utmaningar uppstod?

Inledningsvis handlade det mycket om att sätta sig in i e-boksmarknaden och vilka olika köpmodeller som finns för bibliotek. Vi märkte att detta med e-böcker var en komplex fråga, som vi inte var så insatta i. När beslutet kom hade vi ca 450 e-böcker tillsammans med de andra biblioteken i Västra Götalandsregionen i vårt gemensamma e-bibliotek, men ingen utvecklad strategi för inköp och hantering av e-böcker och e-bokslån. Vi försökte hitta e-bokspaket att köpa in gemensamt, men tyvärr fungerade inte detta samarbete på grund av att vi hade olika målgrupper, budget och strategier i denna fråga.

I samband med gallringen av vårt bestånd av tryckta böcker upptäckte vi att många av våra tryckta böcker även fanns som e-böcker. Vi insåg att det inte handlar så mycket om att köpa e-böckerna en och en, utan att man nästan alltid köper paket. Ibland innebar detta att för att få tag på några e-böcker behövde man köpa ett helt paket. En del förlag var inte anpassade till biblioteksvärlden utan höll fast vid enskilda personliga lösenord och pris per användare. Vi hade inte heller fått en budget som täckte kostnaderna för e-böckerna. Delar av ledningen slutade dessutom och byttes ut vilket ledde till att vi på nytt behövde motivera varför vi behövde köpa e-böcker. Efter denna process fick vi köpa våra första e-bokspaket och i dagsläget har vi nästan 50 000 e-böcker, vilket innebär att vi nu har tillgång till fler e-böcker än vi någonsin haft tryckta böcker.

Under 2014 lanserades e-biblioteket på en ny plattform, en så kallad Discoverytjänst där man kan söka i ett stort antal vetenskapliga tidskrifter, artiklar, e-böcker och databaser samtidigt. Vi valde att inte lägga in våra e-böcker i bibliotekskatalogen, utan ville samla alla digitala resurser i e-biblioteket. Det har varit problematiskt att lägga in våra e-böcker, framförallt när det inte fanns färdiga paket, utan vi fick ladda upp metadata själva. Det största problemet är att e-böckernas metadata inte blir speciellt fyllig, det går till exempel bara att söka på titel. För oss uppstod också problem med tekniken och att nå ut med våra e-böcker eftersom det finns en blockad mot surfplattor inom NU-sjukvården. Detta var och är ett hinder för både oss och våra användare då det inte finns ett enkelt sätt att köpa in de tekniska hjälpmedel som behövs för att bäst ta del av e-böckerna.

Analys och diskussion

För NU-biblioteket blev övergången till e-böcker en extremt snabb process. Vi tvingades ta ett steg som vi inte var förberedda på, men som nu känns självklart och som vi menar är det enda möjliga ur ett framtidsperspektiv. Vi ser en risk att man fokuserar på formatet snarare än innehållet, där e-böcker blir något som hanteras separat av en e-boksansvarig, medan resten av personalen inte tar sig tid att lära sig eller ser och förstår att det är något man behöver sätta sig in i. För oss har det inneburit en styrka att vi har fått brottas med samma problematik som våra användare. Även om vi inte kan lösa alla problem kan vi förklara vad de beror på och varför de uppstår. Vi känner oss trygga med att vi är insatta i e-bokmarknadens villkor, vi kan våra avtal med förlagen och vet vilka e-boksverktyg som finns och hur de fungerar.

Många av de tekniska och praktiska utmaningar som vi har upplevt är gemensamma för alla bibliotek och handlar om problem med exempelvis extern åtkomst till elektroniska resurser via mobila enheter, upphovsrättsliga villkor som begränsar möjligheterna att fjärrlåna, e-posta och skriva ut e-boksinnehåll samt avsaknaden av standardisering, dålig metadata och komplexiteten kring olika plattformar och leverantörer (jmf. Boruff & Storie 2014, Kungliga biblioteket 2013). Det är intressant att det finns skillnad i attityder till och vana vid e-böcker jämfört med e-tidskrifter. Det händer knappt numera att man vill ha en tidskrift eller artikel i tryckt version, det är digitalt som gäller, och att läsa artiklar via RSS eller tidskriftsappar som BrowZine är något som ofta efterfrågas. Bland annat av den anledningen har vi tittat lite på hur det såg ut vid motsvarande övergång till e-tidskrifter på 1990-talet och kan konstatera att farhågorna och argumenten mot att ersätta tryckta tidskrifter med digitala är i princip identiska med dagens debatt kring e-böckerna (se t ex Engvert & Knutson 2003). Detta tolkar vi som att det handlar om en mognadsfråga för både förlag, leverantörer och bibliotek, och vi tror att e-boksmarknaden på sikt kommer att följa samma utveckling som tidskrifterna med samordnade avtal och bättre samarbeten mellan förlagen kring till exempel metadata samt bättre tekniska lösningar. Vi tror också att vi som bibliotek och bibliotekarier behöver släppa kontrollen över samlingarna på ett annat sätt än tidigare. När beståndet blir mer efterfrågestyrt så kan vi på biblioteket inte längre hålla kvar vid strategin att skräddarsy lokala samlingar som ska katalogiseras och indexeras, hållas gallrade och uppdaterade. Utan vi ser att vi i framtiden får ett betydligt mer flytande bestånd där vårt fokus blir att tillhandahålla de tekniska

lösningarna för åtkomst till externa leverantörer och fokusera på leverans av dokument oavsett var informationen finns.

Problematiken ovan ser vi som ett problem främst ur bibliotekarieperspektiv. Det upplevs extra förvirrande och krångligt för oss på biblioteken eftersom vi dels brottas med alla bakomliggande faktorer, och dels hela tiden möter olika användare och därför måste kunna alla olika sätt att använda e-böcker, via olika modeller och varianter av datorer, surfplattor och mobiler. För våra användare är detta ett problem första gången man ska läsa en e-bok, men man har oftast bara en enhet och lär sig sedan ganska snabbt vad som fungerar bäst på den. Av denna anledning skulle vi gärna en standardisering inom NU-sjukvården med ökad användning av arbetsmobiler och arbetsplattor, förinställda med de inställningar och program som behövs för såväl biblioteksresurser som administration och kliniskt arbetet i vården.

Ur användarperspektiv är omställningen till e-böcker mycket en fråga om vana och lästeknik, man läser inte en bok på samma sätt som man läser artiklar och andra texter på webben. Vi ser en trend där definitionen av e-bok som en elektronisk version av den tryckta boken är på väg bort och istället utvecklas mervärdessfunktioner som integreras med e-boken såsom filmer, podcast, spel, kunskapstester och interaktiva och sociala funktioner för att samarbeta och dela innehåll och kommentarer med andra. I framtiden kommer innehållet troligen anpassas för att bättre fungera för läsning för skärm, samtidigt som vi sannolikt anpassar oss till detta sätt att läsa och lär oss nya strategier för minnas och ta till oss e-böcker. Vi har stor förståelse för att många föredrar att läsa den tryckta boken. Samtidigt ser vi att våra användare, som till stor del läser läroböcker/kurslitteratur och facklitteratur av referenskaraktär, alltmer börjar se nyttan med e-böckernas funktionalitet. Det är uppskattat att kunna läsa enskilda kapitel eller avsnitt ur e-böcker genom sökning i e-biblioteket, liksom tillgängligheten och funktionaliteten med e-boken som att kunna söka, kopiera och klistra in, ändra textstorlek och göra kommentarer. Det är en stor fördel att alltid ha tillgång till den senast uppdaterade upplagan, då klinikens egna böcker och papperskopior sällan uppdateras och snabbt blir föråldrade. Omedelbar och smidig tillgång till kvalitetsgranskad information via databaser, e-böcker och artiklar bidrar till bättre medicinska beslutsunderlag, effektivare vård och ökad patientsäkerhet.

När det gäller tekniken kan vi relatera till innovationskurvan och Gartners Hype Cykle och inser att vi i bibliotekspersonalen i många fall har kommit betydligt längre i processen än både användare, beslutsfattare och uppdragsgivare. IT-mognaden i NU-sjukvården är låg och många av våra användare kan eller vill inte ta till sig e-böckerna och den nya tekniken. Vi känner väl igen oss i beskrivningen av att användare inte förstår att det är tack vare biblioteket som "allt finns på internet" (Thomas 2012). Kommentarer som att e-biblioteket inte behövs för att man använder ändå bara PubMed, eller läkaren som ville säga upp prenumerationen på en tidskrift eftersom han hade upptäckt att den fanns på Google, visar att man inte har förstått att tillgången till fulltextdokument beror på registrering av IP-access och länkserver. Vi upptäckte att många inte kände till e-biblioteket och den medicinska delen av biblioteket, utan frågade vad vi skulle göra när det inte fanns böcker längre, vilket var skrämmande eftersom den digitala delen länge funnits med parallellt med patientverksamheten. För oss är det en tydlig tendens att den

personal som är vana användare av e-biblioteket och redan använder smarta telefoner och surfplattor, antingen privat eller i jobbet, både är mer positiva till bibliotekets nya inriktning och att läsa e-böcker. Vi upplever att vi idag är digitalt bibliotek i ett i mångt och mycket analogt sjukhus. På sikt ser vi en utveckling där bibliotekets digitala resurser blir en av pusselbitarna i en större e-hälsoutveckling.

Avslutning

Det har varit en omtumlande, turbulent men också lärorik period att övergå till att bli ett digitalt bibliotek. Avslutningsvis vill vi summera NU-bibliotekets viktigaste erfarenheter, kopplat till de kompetens- och arbetsområden vi ser som viktiga i framtidens digitala bibliotek:

IT-kompetens: Vi har emellanåt känt oss mer som IT-tekniker än bibliotekarier, även om vårt fokus är på innehåll och användning av systemen snarare än tekniken bakom. En bibliotekarie som ska jobba i ett digitalt bibliotek får inte vara teknikrädd, det finns ingen att fråga eftersom IT-supporten inte kan våra bibliotekssystem, appar, e-boksverktyg med mera. Man får gärna vara en *early adopter*: orädd och nyfiken, med kunskap och intresse för hur man använder den nya tekniken, strategiska och operativa kunskaper om IT-arkitektur och webbutveckling samt goda kunskaper i administrativa IT-program, som Excel och bildredigering.

Juridisk kompetens: En stor del av vårt arbete har handlat om att sätta sig in i avtal och licenser, ha kontakter och förhandla med leverantörer av e-böcker och plattformar som fungerar på olika sätt och med olika villkor och betalningsmodeller. Även om man inte behöver kunna allt i detalj är det viktigt att ha förståelse och intresse för hur e-boksmarknaden fungerar och vad som gäller.

Marknadsföring och pedagogik: Vi har jobbat mycket med marknadsföring, både för att stävja rykten och visa vad vi erbjuder. Genom att fråga vad man tycker om bibliotekets tjänster kunde vi lyfta fram vad vi erbjuder och vilken kompetens vi har. En viktig fråga har handlat om att synliggöra våra digitala resurser. Vi behöver jobba än mer integrerat ute i verksamheten och utveckla arbetet med att bli digitala bibliotekarier, och möta våra användare via chatt, webbutbildning och sociala medier.

Kunskapsorganisation: Det blev tidigt tydligt för oss att vår kärnverksamhet inte handlar så mycket om formatet (tryckt/elektroniskt). Vår centrala uppgift, att organisera information och göra den sökbar, är fortfarande lika viktig, än mer i det digitala landskapet. Däremot har arbetsuppgifterna ändrats och fått annat fokus. Istället för att samla alla resurser till biblioteket, handlar det nu om att länka ihop olika system och ge tillgång till våra resurser "där användarna är". Vi upplever att minskad administration kring hanteringen av lån och tryckta böcker, har frigjort tid för marknadsföring och utbildning.

Då vårt fokus har varit på det praktiska arbetet med att bygga upp det nya biblioteket, har vi inte tittat närmare på organisationsteoretiska perspektiv, vilket skulle kunna vara intressant med tanke på att det även på ledningsnivå varit en stormig tid då många slutat och nya tillkommit.

Vår styrka, det som gjort att vi klarat oss igenom denna förändringsprocess, är att vi hela tiden behållit vår positiva inställning och har och har haft en bra sammanhållning. Vi har också känt oss sporrade av att stå inför en sådan här utmaning och hade tidigt en gemensam målbild att jobba mot – att bli Sveriges första helt digitala sjukhusbibliotek. Att vi lyckades med något som till en början kändes som en omöjlig uppgift, och vände ett nedläggningsarbete till utvecklingsarbete, ser vi som vår största framgång!

Referenser

- Abell, C. H. & Garrett-Wright, D. (2014). E-books: nurse faculty use and concerns. *Nursing Education Perspectives*, 35(2), ss. 112-4.
- Benedetto, S., Draï-Zerbib, V., Pedrotti, M., Tissier, G. & Baccino, T. (2013). E-readers and visual fatigue. *PLoS One*, 8(12), s. e83676. DOI: 10.1371/journal.pone.0083676
- Bergström, A. & Höglund, L. (2013). Tidiga läsare av e-böcker. I Weibull, L., Oscarsson, H. & Bergström, A. (red.) *Vägsäl : 43 kapitel om politik, medier och samhälle : SOM-undersökningen 2012*. Göteborg: SOM-institutet, ss. 257-368.
- Borg, A. (2013). Läsning i den digitala läsåldern. I Björkman, J. & Fjæstad, B. (red.) *Läsning*. Göteborg: Makadam, ss. 165-175.
- Borg, L. (2011). Doktorander och e-böcker—en användarundersökning. *Kandidatuppsats*. Borås, Sweden: University of Borås/Swedish School of Library and Information Science (SSLIS).
- Boruff, J. T. & Storie, D. (2014). Mobile devices in medicine: a survey of how medical students, residents, and faculty use smartphones and other mobile devices to find information. *J Med Libr Assoc*, 102(1), ss. 22-30. DOI: 10.3163/1536-5050.102.1.006
- Cullberg, J. & Lundin, T. (2010). *Kris och utveckling [Elektronisk resurs]*. Natur & Kultur.
- Dent, M., Eason, K., Johansson, P., Petersson, G., Saveman, B.-I. & Nilsson, G. (2014). Using advanced mobile devices in nursing practice – the views of nurses and nursing students. *Health Informatics Journal*, 20(3), ss. 220-231. DOI: 10.1177/1460458213491512
- Engvert, K. & Knutson, S. (2003). Marknadsföring av elektroniska tidskrifter på svenska universitets- och högskolebibliotek. *Magisteruppsats*. Borås: University of Borås/Swedish School of Library and Information Science (SSLIS).
- Findahl, O. (2014). *Svenskarna och Internet. [Elektronisk resurs] 2014*. Stockholm: .SE.
- Gartner Inc. (2014). *Gartner Hype Cycle*.
<http://www.gartner.com/technology/research/methodologies/hype-cycle.jsp>
- Jabr, F. (2013). Why the brain prefers paper. *Sci Am*, 309(5), ss. 48-53.
- Kulturutskottet (2013). *En bok är en bok är en bok? - en fördjupningsstudie av e-böckerna idag*. Stockholm: Sveriges riksdag.

- Kungliga biblioteket (2013). Fjärrlån och e-böcker 2013. Stockholm: Kungliga biblioteket.
- Luo, N., Chapman, C. G., Patel, B. K., Woodruff, J. N. & Arora, V. M. (2013). Expectations of iPad use in an internal medicine residency program: is it worth the "hype"? *J Med Internet Res*, 15(5), s. e88. DOI: 10.2196/jmir.2524
- Maceviciute, E., Borg, M., Kuzminiene, R. & Konrad, K. (2014). The Acquisition of E-Books in the Libraries of the Swedish Higher Education Institutions. *Information Research: An International Electronic Journal*, 19(2), s. n2.
- Nordisk kommunikation (2014). *Förändringsverktyget*. <http://nordisk-kommunikation.se/chefens-kommunikationsverktyg/forandringsverktyget>
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of innovations*. New York: New York : Free Press.
- Sherman, K. (2013). How social media changes our thinking and learning. *The Language Teacher*, 37(4), ss. 8-10.
- Söderlind, Å. & Elf, G. (2014). Vi arbetar i medborgarnas tjänst - en kartläggning av mediestrategiskt arbete på bibliotek utifrån normerande dokument. Stockholm: Svensk biblioteksförening.
- Tenopir, C., Mays, R. & Wu, L. (2011). Journal Article Growth and Reading Patterns. *New Review of Information Networking*, 16(1), ss. 4-22. DOI: 10.1080/13614576.2011.566796
- Thomas, B. (2012). *Vad är ett sjukhusbibliotek? [Elektronisk resurs] : Utredning och förslag rörande sjukhusbibliotekens verksamhet*. Stockholm.
- Tobin, M. J. (2014). Put down your smartphone and pick up a book. *BMJ*, 349, s. g4521. DOI: 10.1136/bmj.g4521
- Wallén, C. (2014). E-resursernas påverkan på universitets-och högskolebiblioteken. Stockholm: Kungliga biblioteket.
- Zickuhr, K. & Rainie, L. (2014). E-reading rises as device ownership jumps. *Pew Internet Research Project*.

Om författarna

Anna Wilner (till vänster)

IT-bibliotekarie på NU-biblioteket med ansvar för e-bibliotek och undervisning.

Helena Vallo Hult (till höger)

Tidigare IT-bibliotekarie på NU-biblioteket, nu utvecklingsledare i NU-sjukvården med forskarstudier i informatik vid Högskolan Väst.

Länkar

Intervju med Helena och Anna från Mötesplats Borås:

<http://www.framsidan.net/2014/10/sveriges-forsta-digitala-sjukhusbibliotek/>

NU-bibliotekets vision och värdegrund:

<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/workspace/SpacesStore/f67ca432-e7f1-4083-9513-ba08ab7e2d88?a=false&guest=true>

Kompetenser i framtidens digitala bibliotek: <http://tinyurl.com/l9q48bb>